

Accountantsprotocol en normenkader Jaarrekening 2020

*Versie 2 november 2020 > Voorgelegd aan Accountantscommissie van 24 november 2020
Versie 26 november 2020 > Aangepast n.a.v. Accountantscommissie 24 november 2020
Vastgesteld door de gemeenteraad d.d. 15 december 2020*

Accountantsprotocol en normenkader

Jaarrekening 2020

1	Inleiding	3
1.1	Doel.....	3
1.2	Wettelijk kader	3
1.3	Procedure	3
1.4	Planning.....	3
2	Algemene uitgangspunten voor de controle (getrouwheid en rechtmatigheid).....	4
3	Te hanteren goedkeuring- en rapporteringstoleranties	5
3.1	Goedkeurings- en rapporteringstolerantie 2020.....	6
4	Rechtmatigheid en de aanvullend te controleren rechtmatigheidscriteria.....	7
4.1	Begrotingscriterium.....	7
4.1.1	Budgetoverheveling tussen begrotingsjaren	8
4.2	Voorwaardencriterium.....	9
4.3	Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium.....	10
4.4	Overige onderwerpen	11
5	Organisatorische bijzonderheden.....	12
5.1	GR Samenwerking De Bevelanden.....	12
5.2	Inkoop en uitvoering in het Sociaal domein.....	12
6	Reikwijdte accountantscontrole rechtmatigheidstoetsing.....	13
7	Niet-financiële rechtmatigheid	14
8	Rapportages accountant.....	15
8.1	Interim-controle.....	15
8.2	Verslag van bevindingen	15
8.3	Uitgangspunten voor de rapportagevorm	15
8.4	Controleverklaring.....	15
	Bijlagen	16
	Bijlage 1: Normenkader rechtmatigheid gemeente Reimerswaal	17
	Bijlage 2: Communicatie en periodiek overleg	24
	Bijlage 3: Rapportages	25
	Bijlage 4: Controleverordening gemeente Reimerswaal	26
	Bijlage 5: Financiële Beheersverordening gemeente Reimerswaal.....	29

1 Inleiding

De controleverklaring van de accountant bij de jaarstukken van de gemeente bevat naast een oordeel over de getrouwheid ook een oordeel over de rechtmatigheid. Dit geldt tot en met het boekjaar 2020. In het [Besluit accountantscontrole decentrale overheden](#) (Bado) en de [Kadernota Rechtmatigheid](#) van de Commissie Besluit Begroting en Verantwoording (Commissie BBV) is omschreven wat rechtmatigheid in het kader van de accountantscontrole inhoudt. Het gaat daarbij voornamelijk om de rechtmatigheid van de financiële beheershandelingen. Hiertoe bestaat een belangrijk deel van dit accountantsprotocol uit de regelgeving die voor de controle op de rechtmatigheid relevant is.

1.1 Doel

Dit document heeft als doel nadere aanwijzingen te geven aan de controlerend accountant over de reikwijdte van de accountantscontrole, de daarvoor geldende normstellingen (lees: het normenkader) en de daarbij verder te hanteren goedkeuring- en rapporteringtoleranties voor de controle van de jaarrekening 2020 van de gemeente Reimerswaal.

Daarnaast wordt onder andere dit document gebruikt door de concerncontroller/het stafbureau om onderdelen van het interne controleplan vorm te geven.

1.2 Wettelijk kader

De Gemeentewet, artikel 213, schrijft voor dat de gemeenteraad één of meer accountants – zoals bedoeld in artikel 393 eerste lid Boek 2 Burgerlijk Wetboek – aanwijst voor (i) de controle van de in artikel 197 van de in de Gemeentewet bedoelde jaarrekening, (ii) het daarbij verstrekken van een controleverklaring en (iii) het uitbrengen van een verslag van bevindingen (lees: het accountantsverslag).

In het kader van de opdrachtverstrekking aan de controlerend accountant kan de gemeenteraad nadere aanwijzingen geven voor de te hanteren goedkeuring- en rapporteringtoleranties. Ten behoeve van het verslagjaar 2020 stelt de gemeenteraad met dit document nadere aanwijzingen vast die van toepassing zijn voor het verslagjaar 2020.

Tevens dient in de opdrachtverstrekking duidelijk te worden aangegeven welke wet- en regelgeving in het kader van het financieel beheer onderwerp is van de rechtmatigheidscontroles. In dit document wordt dit via het normenkader verzorgd (bijlage 1).

1.3 Procedure

In artikel 2 lid 4 en artikel 7 lid 4 van de vigerende Controleverordening zijn de communicatiemomenten benoemd tussen de gemeenteraad en de controlerend accountant. In artikel 2 betreft het de communicatie voorafgaand aan de accountantscontrole van een boekjaar en in artikel 7 de communicatie tussen de accountant en de gemeenteraad na afloop van de accountantscontrole. De gemeente stelt hiervoor een Accountantscommissie in. De Verordening Accountantscommissie van de gemeente Reimerswaal regelt de samenstelling en taken van de Accountantscommissie.

1.4 Planning

Dit document wordt jaarlijks in september/oktober geüpdatet. De aangepaste versie wordt in november aan de Accountantscommissie voorgelegd en in december wordt de definitieve versie voor de besluitenraad van die maand geagendeerd. Het vastgestelde accountantsprotocol inclusief normenkader is dan tijdig beschikbaar.

2 Algemene uitgangspunten voor de controle (getrouwheid en rechtmatigheid)

Zoals in [artikel 213](#) van de Gemeentewet is voorgeschreven zal de controle van de in artikel 197 van de Gemeentewet bedoelde jaarrekening worden uitgevoerd door een door de gemeenteraad benoemde accountant en is deze controle gericht zijn op het afgeven van een oordeel over:

- de getrouwe weergave van de in de jaarrekening gepresenteerde baten en lasten en de grootte en samenstelling van het vermogen (art. 213 GW, lid 3, sub a);
- het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten en balansmutaties in overeenstemming met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen, waaronder gemeentelijke verordeningen (art. 213 GW, lid 3, sub b);
- de inrichting van het financieel beheer en de financiële organisatie gericht op de vraag of deze een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maken (art. 213 GW, lid 4, sub a);
- het in overeenstemming zijn van de door het college opgestelde jaarrekening met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels bedoeld in artikel 186 Gemeentewet (Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten) (art. 213 GW, lid 3, sub c);
- de verenigbaarheid van het jaarverslag met de jaarrekening (art. 213 GW, lid 3, sub d).

Bij de controle zullen de nadere regels die bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden gesteld op grond van artikel 213, lid 6 Gemeentewet (lees: het Bado) evenals de richtlijnen voor de accountantscontrole van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) bepalend zijn voor de uit te voeren werkzaamheden.

Onder rechtmatigheid wordt begrepen de definitie volgens het Bado; dat de in de jaarrekening verantwoorde lasten, baten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dit betekent: "in overeenstemming zijn met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen, waaronder gemeentelijke verordeningen".

In dit document is naast bovengenoemde ook rekening gehouden met de laatst gepubliceerde [Kadernota Rechtmatigheid](#) van de commissie BBV (versie 2018). In deze kadernota zijn de belangrijkste vraagstukken op het gebied van rechtmatigheid uit de praktijk behandeld en wordt de richting voor de uit te voeren rechtmatigheidscontroles aangegeven. De Kadernota beoogt duidelijkheid te verschaffen voor de instanties die rechtmatigheidscontroles uitvoeren en de rechtmatigheid toetsen. Voor de controle van de rechtmatigheid vormt de genoemde kadernota dan ook het voornaamste uitgangspunt.

Veel van de onderwerpen uit de kadernota zijn in dit document opgenomen en zo nodig nader uitgewerkt. Dit betekent echter niet, dat de niet opgenomen onderwerpen uit de genoemde kadernota, niet in acht worden genomen.

NB

Voor de boekjaren 2021 en verder geldt dat de controlerend accountant niet langer een direct oordeel geeft over de rechtmatigheid zoals hierboven is genoemd. Hiervoor wordt het college van Burgemeester en Wethouders (B&W) verantwoordelijk. Het college stelt een rechtmatigheidsverantwoording op en deze wordt opgenomen in de jaarrekening die door de controlerend accountant wordt gecontroleerd. De controlerend accountant controleert de getrouwheid van deze verantwoording en geeft daar een oordeel over.

De rechtmatigheidsverantwoording wordt een verplichting voor het college, maar deze verplichting wordt pas effectief als bovengenoemde wet en bijbehorende regelgeving is gewijzigd. Dit staat voor 2020 gepland, maar mocht dit vanwege COVID-19 niet in 2020 gerealiseerd worden, schuift het door naar 2021.

3 Te hanteren goedkeuring- en rapporteringtoleranties

De controlerend accountant accepteert in de accountantscontrole bepaalde fouten/onjuistheden/onzekerheden zolang deze binnen bepaalde toleranties blijven. De accountantscontrole wordt hierop ingericht. De controlerend accountant controleert niet ieder document of iedere financiële handeling van de gemeente Reimerwaal, maar richt de accountantscontrole zodanig in dat voldoende zekerheid wordt verkregen over het getrouwe beeld van de jaarrekening, de rechtmatigheid van de verantwoorde baten en lasten en balansmutaties en de financiële beheershandelingen met een belang groter dan de vastgestelde goedkeuringstolerantie(s). De accountantscontrole richt zich op het ontdekken van belangrijke fouten en de controlerend accountant baseert zich daarbij op risicoanalyse, de vastgestelde toleranties en (statistische) deelwaarnemingen.

In het Bado/de Kadernota Rechtmatigheid zijn de maximumeisen voor de te hanteren goedkeuringstoleranties voorgeschreven. Gemeenteraden mogen de goedkeuringstoleranties scherper vaststellen dan deze maximumeisen. Dit moet dan wel worden toegelicht in de controleverklaring van de controlerend accountant.

De maximumeisen zijn als volgt:

(% van de totale last inclusief toevoegingen aan de reserves)	Oordeel controleverklaring			
	Goedkeurend	Beperking	Oordeel-onthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening	≤ 1%	>1% <3%	N.v.t.	≥ 3%
Onzekerheden in controle	≤ 3%	>3% <10%	≥ 10%	N.v.t.

Bij de vaststelling van eerdere accountantsprotocollen heeft de gemeenteraad expliciet aangegeven te kiezen voor de bovengenoemde eisen ten aanzien van de goedkeuringstoleranties.

De definitie van de goedkeuringstolerantie is:

De goedkeuringstolerantie is het bedrag dat de som van fouten in de jaarrekening of onzekerheden in de controle aangeeft, die in een jaarrekening maximaal mogen voorkomen, zonder dat de bruikbaarheid van de jaarrekening voor de oordeelsvorming door de gebruikers kan worden beïnvloed.

De omvang voor het berekenen van de goedkeuringstolerantie bestaat uit de lasten inclusief de toevoegingen aan de reserves. De goedkeuringstolerantie is bepalend voor de oordeelsvorming en daarmee de strekking van de af te geven controleverklaring.

Hiernaast wordt de rapporteringtolerantie onderkend. Hiervoor geldt de volgende definitie:

De rapporteringtolerantie is een bedrag dat gelijk is aan of lager is dan de bedragen voortvloeiend uit de goedkeuringstolerantie. Bij overschrijding van dit bedrag vindt rapportering plaats in het verslag van bevindingen. Een lagere rapporteringtolerantie leidt in beginsel niet tot aanvullende controlewerkzaamheden, maar wel tot een uitgebreidere rapportage van bevindingen. De rapporteringtolerantie kan worden vastgesteld op een percentage van de goedkeuringstolerantie of op een maatschappelijk relevant geacht absoluut bedrag. Rapporteringtoleranties kunnen zich verder toespitsen op die elementen die de gemeenteraad specifiek nader terug wil zien, zonder dat dit de controletoleranties zelf beïnvloedt.

De rapporteringtolerantie wordt door de gemeenteraad vastgesteld, met inachtneming van bovengenoemde eisen. De accountant richt de accountantscontrole zodanig in dat rekening wordt gehouden met de rapporteringtolerantie.

Dit om te kunnen waarborgen dat alle gesignaleerde onrechtmatigheden die dit bedrag overschrijden ook daadwerkelijk in het verslag van bevindingen worden opgenomen.

3.1 Goedkeurings- en rapporteringstolerantie 2020

De goedkeuringstolerantie voor het controlejaar bedraagt:

<i>(% van de totale last inclusief toevoegingen aan de reserves)</i>	Oordeel controleverklaring			
	Goedkeurend	Beperking	Oordeel-onthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening	≤ 1%	>1% <3%	N.v.t.	≥ 3%
Onzekerheden in controle	≤ 3%	>3% <10%	≥ 10%	N.v.t.

De rapporteringstolerantie voor het controlejaar bedraagt:

Per programma wordt elke fout of onzekerheid gerapporteerd die het percentage van 0,1% van de lasten van de jaarrekening te boven gaat.

Wanneer de rapporteringstolerantie gelijk is aan de goedkeuringstolerantie komen er alleen bevindingen in het accountantsverslag wanneer er geen sprake meer is van een goedkeurende verklaring. De gemeente Reimerswaal wenst dat meer in het accountantsverslag staat hoewel het voor de strekking van de verklaring en de controlewerkzaamheden geen verschil maakt. Dit omdat de bevindingen uit het accountantsverslag van toegevoegde waarde voor de organisatie zijn.

4 Rechtmatigheid en de aanvullend te controleren rechtmatigheidscriteria

In het kader van de rechtmatigheidscontrole worden negen rechtmatigheidscriteria onderkend, te weten:

1. begrotingscriterium;
2. voorwaardencriterium;
3. misbruik en oneigenlijk gebruik criterium (M&O-criterium);
4. calculatiecriterium;
5. valuteringscriterium;
6. adresseringscriterium;
7. volledigheidscriterium;
8. aanvaardbaarheidscriterium;
9. leveringscriterium.

De controlerend accountant controleert op de getrouwheid en rechtmatigheid. De criteria 4 tot en met 9 worden ondervangen door de controle op de getrouwheid. Voor de oordeelsvorming over de rechtmatigheid van het financieel beheer wordt door de controlerend accountant extra aandacht besteed aan de criteria 1 tot en met 3. Dit is – afhankelijk van het tijdstip van de wetwijziging – voor boekjaar 2020 nog van toepassing.

4.1 Begrotingscriterium

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium.

In de toelichting op het Bado wordt begrotingsrechtmatigheid omschreven als:

“Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede de balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma’s (begrotingscriterium). In de begroting zijn de maxima voor de lasten vermeld die door de gemeenteraad zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de toereikendheid van het begrotingsbedrag, alsmede het begrotingsjaar van belang zijn.”

Met de controle op de juiste toepassing van het begrotingscriterium wordt getoetst of gedurende het boekjaar het budgetrecht van de gemeenteraad is gerespecteerd. De toe te passen normen voor het begrotingscriterium zijn op hoofdlijnen door de wetgever bepaald (zie art. 189, 190 en 191 Gemeentewet) en worden door de gemeenteraad zelf nader ingevuld en geconcretiseerd. Dit gebeurt door middel van de begroting en de Financiële Beheersverordening van de gemeente Reimerswaal. Het formuleren van concrete en duidelijke spelregels tussen de gemeenteraad en het college met betrekking tot het begrotingscriterium voorkomt discussie achteraf over bijvoorbeeld de weging van bevindingen uit de accountantscontrole.

De door de gemeenteraad gestelde kaders zijn bepalend voor de invulling van het budgetbeheer door het college. Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat de baten en de lasten binnen de begroting blijven en dat belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan de gemeenteraad. Dit zodat deze tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen.

Een systeem met onvoldoende waarborgen voor tijdige melding aan de gemeenteraad van budgetoverschrijdingen vormt een groot risico voor het budgetrecht van de gemeenteraad.

Nadere uitwerking; Financiële Beheersverordening

In de Financiële Beheersverordening (ex. art. 212 Gemeentewet) is nader uitgewerkt hoe moet worden bepaald of de lasten binnen de omschrijving van de activiteiten en het bijbehorende bedrag van het programma passen. Hier is beleid vastgelegd ten aanzien van:

- het tijdig melden van verwachte budgetoverschrijdingen (wat mag in de periodieke rapportages en wat moet direct worden gemeld in het kader van de actieve informatieplicht van het college van B&W);
- hoe om te gaan met overschrijdingen op programmaniveau;
- het mogen schuiven binnen de budgetten (voor producten) van een programma;
- het nadrukkelijk koppelen van de geldende voorwaarden voor het verkrijgen van (subsidie)batens aan de bijbehorende lasten; en
- het aanwenden van de post onvoorzien (al dan niet per programma).

De concrete uitwerking hiervan is opgenomen in het document wat de planning-en-controlcyclus beschrijft.

4.1.1 Budgetoverheveling tussen begrotingsjaren

Het college voert de door de gemeenteraad vastgestelde begroting uit en de in aanvulling daarop gedurende het jaar vastgestelde beleids- en begrotingsaanpassingen (begrotingswijzigingen).

Begrotingsafwijkingen worden onder andere veroorzaakt doordat activiteiten, waarvoor de gemeenteraad budgettaire middelen beschikbaar heeft gesteld, aan het eind van een begrotingsjaar (jaar T) nog niet (geheel) zijn uitgevoerd. De looptijd van deze activiteiten gaat dan door in het nieuwe begrotingsjaar (jaar T+1), terwijl de budgetten voor deze activiteiten formeel niet meer in het nieuwe begrotingsjaar beschikbaar zijn. Om dit vanuit het perspectief van rechtmatigheid 'op te lossen' is in de Kadernota Rechtmatigheid een aantal opties uitgewerkt.

Onderstaand is de (rechtmatige) oplossing opgenomen waarmee de gemeenteraad in 2013 heeft ingestemd. Dit is vanaf de Jaarstukken 2013 binnen de gemeente Reimerwaal toegepast.

Oplissing

Indien de gemeenteraad niet vóór 31 december (jaar T) heeft besloten bedragen over te hevelen naar het nieuwe begrotingsjaar (jaar T+1), leiden de niet bestede middelen als gevolg van achterstand in de uitvoering tot een voordelig effect op het resultaat van de jaarrekening van boekjaar T. De gemeenteraad wordt in het begin van het nieuwe begrotingsjaar een voorstel voorgelegd een positief besluit te nemen de niet uitgevoerde werkzaamheden van het vorige begrotingsjaar alsnog uit te voeren in het nieuwe begrotingsjaar en de lasten in eerste instantie te dekken uit het budget van het vorige begrotingsjaar.

De formele bekrachtiging (en uitwerking in een begrotingswijziging) van het voorstel om de niet uitgevoerde werkzaamheden alsnog uit te voeren in het nieuwe begrotingsjaar wordt betrokken bij het vaststellen van de jaarrekening jaar T.

Nadere uitwerking; budgetoverheveling tussen begrotingsjaren

Indien een overheveling naar het nieuwe begrotingsjaar noodzakelijk wordt geacht, dient een separaat advies aan het college van B&W te worden voorgelegd. In dit advies dienen tenminste de onderbouwing en over te hevelen bedragen te zijn opgenomen.

Door de afdeling Financiën worden de adviezen beoordeeld op:

- De mogelijkheid om de over te hevelen budgetten te kunnen beoordelen;
- Het niet wijzigen van de bestemming van de over te hevelen budgetten;
- Het juist laten ramen van jaaroverschrijdende projecten;
- De voorwaarde dat overhevelingen alleen zijn toegestaan voor de periode waarbinnen een eventuele bijdrage van een derde gewaarborgd blijft;
- Het niet overhevelen van meer dan het restant van de in aanmerking komende budgetten.

Voor een nog meer gedetailleerde beschrijving van het 'Begrotingscriterium' wordt verwezen naar de eerdergenoemde kadernota inzake de rechtmatigheid.

4.2 Voorwaardencriterium

Besteding en inning van gelden door een gemeente zijn aan bepaalde voorwaarden verbonden waarop door de controlerend accountant moet worden getoetst. Deze voorwaarden liggen vast in wetten van en regelgeving door hogere overheden en de (eigen) gemeentelijke regelgeving. De precieze invulling verschilt per wet respectievelijk regeling respectievelijk verordening.

Voor alle geldstromen dient ondubbelzinnig vast te staan welke voorwaarden erop van toepassing zijn. De door hogere overheden gestelde voorwaarden zijn vastgelegd. Dit geldt niet voor de voorwaarden in de gemeentelijke regelgeving. Omdat er geen generieke criteria zijn vastgesteld, dient de controlerend accountant over zowel de generieke als de specifieke criteria in overleg te treden met de gemeenteraad. De gemeenteraad is op gemeentelijk niveau kadersteller en wordt geacht de norm te stellen waaraan het college moet worden getoetst. De gemeenteraad dient dan ook op grond van een overzicht van alle voor de betreffende gemeente geldende wet- en regelgeving het voorwaardencriterium te operationaliseren. Concreet betekent dit dat limitatief moet zijn bepaald aan welke in wet- en regelgeving vastgelegde, voor de gemeente relevante, voorwaarden de controlerend accountant moet toetsen. Voor de gemeente Reimerswaal wordt deze operationalisering verzorgd door het stafbureau. Dit gebeurt in goed overleg met de afdeling Financiën en de 'huisjurist'.

Voor wat betreft het voorwaardencriterium zijn er een aantal hoofdonderwerpen dat steeds extra aandacht verdienen. Dat zijn investeringen, meerjarige contracten, subsidieafrekeningen en specifieke uitkeringen.

Ten aanzien van meerjarige contracten wordt opgemerkt dat deze in de toelichting op de jaarrekening bij de "niet uit de balans blijvende verplichtingen" voor het volle bedrag waarover contracten zijn afgesloten worden opgenomen. Dit zodat de controlerend accountant deze contracten bij de eerstvolgende jaarrekening(controle), waarin het contract zijn uitwerking heeft gehad, mee kan nemen in de oordeelsvorming.

Nadere uitwerking; voorwaardencriterium

Door de gemeenteraad zijn in verschillende verordeningen en besluiten voorwaarden opgenomen. Met het vaststellen van de reikwijdte van de rechtmatigheidscontrole – uitgevoerd door de controlerend accountant – in dit document wordt het voorwaardencriterium nader uitgewerkt.

Daarbij wordt gekozen voor een rechtmatigheidstoetsing op de voorwaarden "recht", "hoogte" en "duur", tenzij ten opzichte van derden (bijv. in toekenningbeschikkingen) aanvullende voorwaarden met directe financiële gevolgen zijn opgenomen. Dergelijke voorwaarden, zijn immers ook al relevant voor de controle van de getrouwheid van de jaarrekening.

Uitgangspunt is dat het (eventuele) huidige informele beleid wordt bekrachtigd en er vooral jegens derden niet met terugwerkende kracht strengere normen zullen worden toegepast.

Voor een nog meer gedetailleerde beschrijving van het 'Voorwaardencriterium' wordt verwezen naar de eerdergenoemde kadernota inzake de rechtmatigheid.

4.3 Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium

In het Bado wordt onder het rechtmatigheidsbegrip ook het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium (M&O-criterium) genoemd. Hieronder wordt eerst ingegaan op wat misbruik enerzijds en oneigenlijk gebruik anderzijds is. Vervolgens wordt aangegeven wat een gemeente minimaal zou moeten doen in het kader van het M&O-criterium. Tot slot wordt stilgestaan bij de belangrijkste aspecten van de accountantscontrole ten aanzien van het M&O-criterium.

De rechtmatigheidseis betreft ook de toetsing op juistheid en volledigheid van de gegevens, die door de belanghebbenden zijn verstrekt om aan te tonen dat aan de voorwaarden wordt voldaan. Dit ter voorkoming en bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving.

Onder misbruik wordt verstaan:

het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens met als doel ten onrechte overheidssubsidies of -uitkeringen te verkrijgen of niet dan wel een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen.

Het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van informatie betreft een bewuste misleiding om een onrechtmatig of onwettig voordeel te behalen. In een dergelijke situatie is sprake van misbruik. Misbruik van overheidsgelden kan gelijk worden gesteld met het plegen van fraude om zich onrechtmatig overheidsgelden toe te eigenen.

Bij fraude passen beheersmaatregelen zoals fraudepreventie, handhaving, fraudeopsporing en sancties.

Onder oneigenlijk gebruik wordt verstaan:

het door het aangaan van rechtshandelingen, al dan niet gecombineerd met feitelijke handelingen, verkrijgen van overheidsbijdragen of het niet dan wel tot een te laag bedrag betalen van heffingen aan de overheid, in overeenstemming met de bewoordingen van de regelgeving maar in strijd met het doel en de strekking daarvan.

Bij oneigenlijk gebruik van overheidsgelden wordt feitelijk gehandeld in overeenstemming met wet- en regelgeving. Daarmee zijn dergelijke handelingen niet onrechtmatig. Wel is sprake van het in strijd handelen met het doel en de strekking van de wet- en regelgeving. Indien de wet- en regelgeving oneigenlijk gebruik mogelijk maakt ('de mazen van de wet') is het blijkbaar noodzakelijk dat de wet- en regelgeving wordt aangepast en/of duidelijker wordt toegelicht.

De beheersmaatregelen die daarbij passen zijn: handhaving, voorlichting, analyse toepassing en actualisering wet- en regelgeving.

In tegenstelling tot misbruik is oneigenlijk gebruik niet onrechtmatig.

Om misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsgelden te voorkomen zijn beheersmaatregelen nodig die functioneren. De interne en externe controles zullen erop gericht moeten zijn om dat vast te stellen.

In tegenstelling tot andere getrouwheids- en rechtmatigheidsaspecten gaat het bij het M&O-criterium in het bijzonder om het vaststellen dat in de organisatie effectieve maatregelen zijn getroffen om misbruik (en oneigenlijk gebruik) te voorkomen, dan wel op te sporen en dat de vigerende wet- en regelgeving duidelijk is, aangepast is aan actuele omstandigheden en te handhaven is. Om dit te bewerkstelligen is een mix van beheersmaatregelen nodig.

Nadere uitwerking; misbruik en oneigenlijk gebruik criterium

Door de gemeenteraad is in verschillende verordeningen en besluiten een M&O-beleid vastgesteld. Voor bestaande procedures wordt getoetst in hoeverre deugdelijke maatregelen ter voorkoming van misbruik en oneigenlijk gebruik worden genomen. Daarbij is de vooronderstelling gerechtvaardigd dat binnen de belangrijkste procedures reeds (informeel) adequate maatregelen zijn getroffen ter waarborging van de juistheid van de financiële verantwoording.

De gemeente Reimerswaal heeft in en over 2020 geen overkoepelend M&O-beleid vastgesteld, omdat dit per wet of verordening/regeling verschillend ingevuld kan worden. Binnen de organisatie wordt echter wel gewerkt aan het opstellen van een dergelijk overkoepelend beleid (lees: een frauderisicoanalyse).

Voor een nog meer gedetailleerde beschrijving van het 'Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium' wordt verwezen naar de eerdergenoemde kadernota inzake de rechtmatigheid.

4.4 Overige onderwerpen

De onderstaande onderwerpen worden in dit document niet expliciet behandeld. De afstemming met de controlerend accountant en de controlemethodiek binnen de gemeente Reimerswaal is zodanig, dat dit past binnen de gestelde kaders van de genoemde Kadernota Rechtmatigheid.

Korthedshalve wordt in dit document volstaan met de verwijzing naar hoofdstuk 5 van de eerdergenoemde Kadernota Rechtmatigheid. Daarin staan de onderstaande onderwerpen centraal:

- Aan derden uitbestede activiteiten (bijvoorbeeld gemeenschappelijke regelingen);
- Sociaal domein;
- Onroerend zaak transacties en staatssteun;
- Verbonden partijen.

5 Organisatorische bijzonderheden

In dit hoofdstuk worden de organisatorische bijzonderheden voor de gemeente Reimerswaal toegelicht voor zover ze relevant zijn in het kader van dit document.

5.1 GR Samenwerking De Bevelanden

Per 1 januari 2015 is de GR Samenwerking De Bevelanden (GRdB) opgericht. Bij de GRdB zijn verschillende taken ondergebracht Dit heeft consequenties voor de rechtmatigheidscontroles m.b.t. de salaris- en personeelsadministratie, Wmo, Participatiewet en enkele overige regelingen. De noodzakelijke controles voor deze onderdelen worden vanaf 2015 uitgevoerd door de GRdB en niet langer door de gemeente Reimerswaal. De GRdB heeft een eigen controleprotocol en een eigen controlerend accountant.

De controles voor bovenstaande onderwerpen zijn onderdeel van het traject van de accountantscontrole van de GRdB. Met de GRdB is overleg gevoerd over de manier waarop de (rechtmatigheids)controles uitgevoerd zullen worden. De (rechtmatigheids)controles bij de GRdB leiden tot door de controlerend accountant van de GRdB ondertekende deelcontroleverklaringen voor de werkzaamheden die de GRdB voor de gemeente Reimerswaal uitvoert.

5.2 Inkoop en uitvoering in het Sociaal domein

Vanaf 1 januari 2015 is de gemeente verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wmo, de Jeugdwet en de Participatiewet (bij elkaar te noemen het Sociaal Domein). Op zoveel mogelijk gebieden binnen het Sociaal Domein werken de gemeenten binnen de Oosterschelderegio samen. De inkoop van voorzieningen gebeurt samen, zowel regionaal als provinciaal. Bij de voorbereiding en verdere ontwikkeling werkt men samen en is men samen verantwoordelijk voor de organisatie van de specialistische en complexe zorg en ondersteuning. Daarbij wordt ingekocht bij organisaties die regionaal, provinciaal, of landelijk actief zijn. De gezamenlijke inkoop van de voorzieningen in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) wordt voor de Oosterschelderegio gedaan door het Samenwerkingsverband Welzijnszorg Oosterschelderegio (Svwo). De vaststelling van het recht en de omvang van de voorziening in het kader van de Wmo wordt uitgevoerd door de afdeling Werk, Inkomen en Zorg (WIZ) van GRdB. Dit geldt ook voor de vaststelling van het recht, de hoogte en duur in het kader van de Participatiewet. De rechtmatigheidscontrole op de financiële beheershandelingen wordt hier verricht door GRdB.

De inkoop van voorzieningen in de Jeugdwet is provinciaal belegd bij de Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland (Inkooporganisatie). Deze organisatie is organisatorisch ondergebracht bij de GR GGD Zeeland. Hier vindt de rechtmatigheidscontrole op de financiële beheershandelingen plaats. Het normenkader hiervoor ligt vast in de afgesloten contracten en overige afspraken. Bij de Inkooporganisatie wordt voor het onderdeel 'Jeugdwet' het 'landelijk accountantsprotocol financiële productieverantwoording Wmo en Jeugdwet' gebruikt. De vaststelling van het recht, de hoogte en duur van de voorziening wordt uitgevoerd door de gemeenten.

Voorzieningen in zowel Wmo als Jeugdwet die worden toegekend in de vorm van een persoonsgebonden budget (PGB) worden uitgevoerd door de Sociale Verzekeringsbank (SVB). De SVB heeft eveneens tot taak de rechtmatigheidscontroles op de besteding van het PGB uit te voeren.

6 Reikwijdte accountantscontrole rechtmatigheidstoetsing

De accountantscontrole voor wat betreft het onderdeel rechtmatigheid voor het kalenderjaar 2020 is limitatief gericht op:

- de naleving van wettelijke kaders, uitsluitend voor zover deze directe financiële beheershandelingen betreffen of kunnen betreffen (zie externe regelgeving in bijlage 1 van dit document);
- de naleving van de volgende interne kaders:
  - Programmabegroting;
  - Financiële Beheersverordening ex. artikel 212 Gemeentewet;
  - Controleverordening ex. artikel 213 Gemeentewet;
  - Verordening periodiek onderzoek doelmatigheid en doeltreffendheid ex. art 213a Gemeentewet.
- Naleving van de interne regelgeving van de gemeente, zoals opgenomen in bijgevoegd Normenkader rechtmatigheid gemeente Reimerswaal (bijlage 1 van dit document). Dit laatste voor zover de besluiten zijn vastgesteld door de raad en uitsluitend voor zover deze directe financiële beheershandelingen betreffen of kunnen betreffen.

Indien en voor zover bij de accountantscontrole materiële financiële onrechtmatige handelingen worden geconstateerd worden deze in de rapportage en oordeelsvorming uitsluitend betrokken indien en voor zover het door de gemeenteraad of hogere overheden vastgestelde regels betreft.

Besluiten van het college (interne regelgeving) vallen niet onder de rechtmatigheidstoets tenzij de controle hiervan verplicht is op basis van hogere regelgeving of raadsbesluiten c.q. verordeningen. Kaderstellende collegebesluiten die betrekking hebben op financiële beheershandelingen kunnen verplicht zijn gesteld voor rechtmatigheidscontrole door hogere regelgeving of raadsbesluiten c.q. verordeningen.

Indien het opstellen en nemen van een collegebesluit verplicht wordt gesteld, toetst de accountant alleen of het voorgeschreven besluit daadwerkelijk door het college is genomen. Indien de wet- en regelgeving ook inhoudelijke eisen aan het collegebesluit stellen, wordt ook gecontroleerd of aan deze eisen is voldaan.

Bij de vaststelling van het accountantsprotocol 2009 heeft de gemeenteraad destijds besloten (kaderstellende) collegebesluiten, zoals hiervoor omschreven, geen onderdeel te laten zijn van de accountantscontrole door de accountant. De achterliggende reden hierbij is, dat de gemeenteraad dergelijke besluiten ook via een onderzoek van de rekenkamer op de agenda kan plaatsen.

7 Niet-financiële rechtmatigheid

De rechtmatigheid van het beheer valt uiteen in het financiële beheer dat via de accountantscontrole wordt getoetst en de beheershandelingen en beslissingen van niet-financiële aard. Vaak zal een financiële beheershandeling al dan niet bewust worden geïnitieerd door een beheershandeling of beslissing van niet-financiële aard. Handelingen en beslissingen van niet-financiële aard moeten dus wel onderdeel uitmaken van een systeem van kwaliteitsbewaking en risicobeheersing. De handelingen en beslissingen van niet-financiële aard vallen in principe buiten de scope van de rechtmatigheidscontrole door de accountant. Het kan echter zijn dat handelingen en beslissingen van niet-financiële aard op termijn kunnen leiden tot financiële gevolgen, bijvoorbeeld in de vorm van schadeclaims.

Van de controlerend accountant wordt dus niet verwacht dat hij handelingen en beslissingen van niet-financiële aard door gegevensgericht onderzoek inhoudelijk toetst. De controlerend accountant kan op grond van het Bado in dit kader volstaan met het beoordelen van het interne systeem van risicoafwegingen.

8 Rapportages accountant

Tijdens en na afronding van de diverse controlewerkzaamheden rapporteert de accountant – hierna in het kort weergegeven – als volgt:

8.1 Interim-controle

In de tweede helft van het jaar wordt door de accountant een zogeheten interim-controle uitgevoerd. Over de uitkomsten van die tussentijdse controle wordt een verslag (managementletter) uitgebracht. Bestuurlijk relevante zaken worden – op grond van de overeengekomen rapportagewensen – ook aan de gemeenteraad gerapporteerd. Dit al dan niet via de Accountantscommissie.

8.2 Verslag van bevindingen

Overeenkomstig de Gemeentewet wordt naar aanleiding van de accountantscontrole een verslag van bevindingen uitgebracht aan de gemeenteraad en in afschrift aan het college van B&W.

In het verslag van bevindingen wordt gerapporteerd over de opzet en uitvoering van het financiële beheer en of de beheersorganisatie een getrouw en rechtmatig financieel beheer en een rechtmatige verantwoording daarover waarborgen.

Voor de hierboven genoemde rechtmatigheid geldt de eerder gemaakte kanttekening dat het vertrekken van een verklaring hierover vanaf 2021 door het college van B&W geschiedt.

8.3 Uitgangspunten voor de rapportagevorm

Gesignaleerde onrechtmatigheden worden gespecificeerd naar de aard van het criterium (begrotingscriterium, voorwaardencriterium, etc.) en nader toegelicht.

Fouten of onzekerheden die de rapporteringtolerantie als bedoeld in hoofdstuk 3 van dit document overschrijden, worden weergegeven in een apart overzicht bij het verslag van bevindingen. De controlerend accountant rapporteert ook over eventuele bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en de continuïteit van de door de gemeente gehanteerde geautomatiseerde informatieverzorging.

8.4 Controleverklaring

In de controleverklaring van de controlerend accountant wordt op een gestandaardiseerde wijze, zoals wettelijk voorgeschreven, de uitkomst van de accountantscontrole weergegeven, zowel ten aanzien van de getrouwheid als de rechtmatigheid. Deze controleverklaring is bestemd voor de gemeenteraad, zodat deze de door het college van B&W opgestelde jaarrekening kan vaststellen.

In bijlage 2 zijn de algemeen geldende communicatiemomenten voor periodiek overleg opgenomen en in bijlage 3 zijn de algemeen geldende rapportagemomenten nader vastgelegd.

Bijlagen

Bijlage 1: Normenkader rechtmatigheid gemeente Reimerswaal

Van de gemeente wordt verwacht dat aan de controlerend accountant een volledig overzicht van de relevante wet- en regelgeving (externe en eigen regelgeving met betrekking tot financiële beheershandelingen) wordt overhandigd. Het overzicht van relevante wet- en regelgeving wordt jaarlijks geactualiseerd. Deze actualisatie geschiedt voor het controlejaar en het jaar hierop volgend. De reden hiervan is dat de organisatie dan tevens een kader heeft om controles reeds in de loop van enig begrotingsjaar uit te voeren.

Om het normenkader te kunnen gebruiken voor de interne beheersing en de accountantscontrole, wordt dit geoperationaliseerd. Met andere woorden: voor de in het 'Normenkader rechtmatigheid' opgenomen relevante wet- en regelgeving wordt aangegeven welke artikelen (en andere onderdelen) van toepassing zijn op de daadwerkelijke controle van de rechtmatigheid. In het navolgende overzicht wordt dit getoond.

In de tabel 'Externe regelgeving (wetten en wettelijke regelingen)' wordt de te toetsen algemene wet- en regelgeving aangegeven die direct een relatie heeft met het financieel beheer en de inrichting van de financiële organisatie van de gemeente. De in Reimerswaal vastgestelde verordeningen, regelingen en besluiten zijn in de tabel 'Interne regelgeving' opgenomen. De interne regelgeving is voorzien van de ingangsdata en geldigheid. Ook bij de interne regelgeving gaat het om regelgeving die betrekking heeft op financiële beheershandelingen.

Externe regelgeving (wetten en wettelijke regelingen)

In de navolgende tabel zijn de externe wetten en wettelijke regelingen opgenomen.

Wet- en regelgeving	Geldig van	Geldig tot (en met)	Geldig voor	Afdeling													
				A + O	B M H	D I R	D V L	F I N	G e W	R E O	S A M	W I Z					
Wet op de veiligheidsregio's	-	-	2020	✓													
Winkeltijdenwet	-	-	2020		✓												
Wet geluidhinder	-	-	2020		✓												
Wet op de kansspelen	-	-	2020		✓												
Wet vervoer gevaarlijke stoffen	-	-	2020		✓												
Woningwet	-	-	2020		✓												
Drank- en horecawet	-	-	2020	✓	✓												
Wet basisregistratie personen	-	-	2020				✓										
Wet rechten burgerlijke stand	-	-	2020				✓										
Legesbesluit akten burgerlijke stand	-	-	2020				✓										
Paspoort Uitvoeringsregeling Nederland	-	-	2020				✓										
Rijkswet op het Nederlanderschap	-	-	2020				✓										
Besluit verkrijging en verlies Nederlanderschap	-	-	2020				✓										
Besluit optie- en Naturalisatiegelden 2002	-	-	2020				✓										
Regeling verkrijging en verlies Nederlanderschap	-	-	2020				✓										
Invorderingswet 1990	-	-	2020					✓									
Algemene termijnenwet	-	-	2020					✓									
Wet waardering onroerende zaken	-	-	2020					✓									
Algemene wet inzake rijksbelastingen	-	-	2020					✓									
Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten	-	-	2020					✓									
Wet financiering decentrale overheden	-	-	2020					✓									
Binnenvaartwet	-	-	2020						✓								
Drinkwaterwet	-	-	2020						✓								
Wet op de lijkbezorging	-	-	2020						✓								
Waterleidingwet	-	-	2020						✓								
Erfgoedwet	-	-	2020							✓							
Wet op de archeologische monumentenzorg	-	-	2020							✓							
Monumentenwet 1988	-	-	2020							✓							
Natuurschoonwet 1928	-	-	2020							✓							
Wet ruimtelijke ordening	-	-	2020		✓					✓							
Besluit ruimtelijke ordening	-	-	2020		✓					✓							
Wet algemene bepalingen omgevingsrecht	-	-	2020		✓					✓							
Besluit omgevingsrecht	-	-	2020		✓					✓							
Kadasterwet	-	-	2020		✓					✓							
Wet verontreiniging van oppervlaktewater	-	-	2020		✓					✓							
Wet milieubeheer	-	-	2020		✓					✓						✓	
Waterwet	-	-	2020							✓					✓		

Wet- en regelgeving	Geldig van	Geldig tot (en met)	Geldig voor	Afdeling									
				A + O	B M H	D I R	D V L	F I N	G e W	R E O	S A M	W I Z	
Wet op de waterhuishouding	-	-	2020								✓	✓	
Wet op de expertisecentra	-	-	2020									✓	
Wet educatie en beroepsonderwijs	-	-	2020									✓	
Wet Kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen	-	-	2020									✓	
Wet op de publieke gezondheid	-	-	2020									✓	
Wet op het primair onderwijs	-	-	2020									✓	
Wet op de basiseducatie	-	-	2020									✓	
Besluit onderwijsachterstandenbeleid	-	-	2020									✓	
Wet op het voortgezet onderwijs	-	-	2020									✓	
Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek	-	-	2020									✓	
Wet educatie- en beroepsonderwijs	-	-	2020									✓	
Mediawet	-	-	2020									✓	
Wet op het specifiek cultuurbeleid	-	-	2020									✓	
Leerplichtwet 1969	-	-	2020									✓	
Jeugdwet	-	-	2020									✓	
Stimuleringsregeling Breedtesport 2002	-	-	2020									✓	
Wet maatschappelijke ondersteuning 2015	-	-	2020									✓	✓
Wet gemeentelijke schuldhulpverlening	-	-	2020									✓	✓
Participatiewet	-	-	2020									✓	✓
Gemeentewet	-	-	2020	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Algemene wet bestuursrecht	-	-	2020	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Burgerlijk wetboek	-	-	2020	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Wet gemeenschappelijke regelingen	-	-	2020	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Aanbestedingswet	-	-	2020	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Wetboek van koophandel	-	-	2020	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Archiefwet	-	-	2020	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Faillissementswet	-	-	2020	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Wetboek van Burgerlijke rechtsvordering	-	-	2020	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Besluit Jeugdwet	-	-	2020									✓	
Regeling Jeugdwet	-	-	2020									✓	
Wet op de omzetbelasting	-	-	2020					✓					
Wet op de vennootschapsbelasting	-	-	2020					✓					
Wet op de loonheffingen 1964	-	-	2020					✓					
Financiële Verhoudingswet	-	-	2020					✓					
Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren	-	-	2020	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Besluit accountantscontrole decentrale overheden	-	-	2020					✓					
CAO CAR UWV	-	-	2020	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Uitvoeringsregeling Wmo 2015	-	-	2020									✓	
Rijksoverheidsregelingen inzake Corona (ToZo-1, ToZo-2, ToZo-3 et cetera)	-	-	2020	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Interne regelgeving (verordeningen, regelingen et cetera)

In de navolgende tabel zijn de interne besluiten, regelingen en verordeningen opgenomen die direct of indirect invloed hebben op de financiële beheershandelingen.

Wet- en regelgeving	Geldig van	Geldig tot (en met)	Geldig voor	Afdeling													
				A + O	B M H	D I R	D V L	F I N	G e W	R E O	S A M	W I Z					
Aanwijzing collectieve festiviteiten 2020	01-01-20	31-12-20	2020	✓													
Aanwijzingsbesluit heffingsambtenaar c.a. belastingen	01-01-19	-	2020					✓									
Accountantsprotocol 2020	01-01-20	-	2020					✓									
Afvalstoffenverordening 2015	01-01-16	-	2020						✓								
Algemene Plaatselijke Verordening (APV)	01-01-15	01-07-20	2020	✓													
Algemene Plaatselijke Verordening (APV) 2020	01-07-20	-	2020	✓													
Algemene Subsidieverordening 2014	01-08-14	-	2020												✓		
Algemene Subsidieverordening 2021	01-01-21	-	2020												✓		
Algemene verkoopvoorwaarden Reimerswaal 2012	21-12-11	-	2020												✓		
Algemene voorwaarden voor de uitgifte in erfpacht van bedrijfsterrein Reimerswaal 2016	01-06-16	-	2020												✓		
Algemene voorwaarden voor de uitgifte in erfpacht van woningbouwkwavels Reimerswaal 2015	01-09-15	-	2020												✓		
Arbeidsmigrantenbeleid	01-01-20	-	2020		✓												
Beheerregeling basisregistratie personen gemeente Reimerswaal 2016	30-09-16	-	2020				✓										
Beheerverordening begraafplaatsen	01-03-14	-	2020						✓								
Beleidsregel commerciële huurprijs kostendelersnorm GR De Bevelanden	01-07-15	-	2020														✓
Beleidsregel medegebruik schoolgebouw	01-01-20	-	2020													✓	
Beleidsregels handhaving Wet Kinderopvang Gemeente Reimerswaal 2020	15-01-14	-	2020													✓	
Besluit maatschappelijke ondersteuning 2017	01-01-17	-	2020														✓
Bruikleenovereenkomst Dorpshuis Apeldoorn te Oostdijk	01-01-17	-	2020													✓	
Bruikleenovereenkomst Dorpshuis Ons Dorpshuis te Kruiningen	01-01-17	-	2020													✓	
Bruikleenovereenkomst Dorpshuis Waarde te Waarde	01-01-17	-	2020													✓	
Bruikleenovereenkomst Kaj Munk te Hansweert	01-01-17	-	2020													✓	
Bruikleenovereenkomst Luctor et Emergo te Rilland	01-01-17	-	2020													✓	
Controleverordening	01-01-05	-	2020					✓									
Detacheringsovereenkomst Oosterschelderegio Archeologisch Samenwerkingsverband (OAS)	01-01-19	31-12-21	2020													✓	
Dienstverleningsovereenkomst Beschermd Wonen 2019	01-01-19	-	2020														✓
Dienstverleningsovereenkomst RUD Zeeland	01-01-14	-	2020		✓												
Erfgoedverordening	06-10-16	-	2020													✓	
Financiële beheersverordening	01-01-20	-	2020						✓								
Gemeenschappelijk regeling GGD Zeeland	01-01-15	-	2020														✓
Gemeenschappelijke regeling uitvoering leerplicht en RMC-functie Oosterschelderegio	01-04-10	-	2020														✓
GR Belastingssamenwerking Sabewa	01-10-12	-	2020						✓								

Wet- en regelgeving	Geldig van	Geldig tot (en met)	Geldig voor	A +	B M O	D I R	D V L	F I N	G e W	R E O	S A M	W I Z
GR De Betho 2009	01-01-09	-	2020									✓
GR RUD Zeeland	01-01-13	-	2020		✓							
GR Samenwerking De Bevelanden	12-04-19	-	2020			✓						
GR Samenwerkingsverband Welzijnszorg Oosterschelderegio	01-03-09	-	2020								✓	
GR Veiligheidsregio Zeeland 2013	01-01-13	-	2020	✓								
GR Zeeuwse Muziekschool	01-01-84	-	2020								✓	
Grondprijsbrief 2020	01-01-20	31-12-20	2020							✓		
Handboek Vervanging archiefbescheiden 2020	01-03-20	-	2020				✓					
Handhavings- en afstemmingsverordening 2019	01-10-19	-	2020									✓
Machtigingen rechtbank 2019	27-06-19	05-08-20	2020	✓								
Machtigingen rechtbank 2020	05-08-20	-	2020	✓								
Mandaatbesluit heffings- en invorderingsambtenaar	01-01-19	-	2020				✓					
Mandaatbesluit P&O-taken	01-06-18	-	2020	✓								
Mandaatlijst 2019	27-06-19	05-08-20	2020	✓								
Mandaatlijst 2020	05-08-20	-	2020	✓								
Mandatering RUD Zeeland	01-01-14	-	2020		✓							
Marktgeldverordening 2020	01-01-20	31-12-20	2020		✓							
Nadere beleidsregels jeugdhulp	01-01-21	-	2020								✓	
Nadere beleidsregels jeugdhulp	01-01-15	-	2020								✓	
Nadere regels Buitenreclame	01-01-21	-	2020					✓				
Nadere uitvoeringsregels Beschermd Wonen Zeeland 2017	01-04-17	-	2020								✓	
Nota grondbeleid 2017- 2020	01-02-17	-	2020							✓		
Nota lokale heffingen 2015	01-01-16	-	2020				✓					
Nota prijsbeleid 2019	01-02-19	-	2020							✓		
Nota reserves en voorzieningen 2014	29-10-14	-	2020				✓					
Oosterschelderegio Archeologisch Samenwerkingsverband (OAS)	01-01-19	31-12-21	2020							✓		
Overdrachtsbesluit uitvoering subsidieregelingen Armoedebestrijding en Vluchtelingenbegeleiding	01-01-21	-	2020								✓	
Overeenkomst oprichting Waterbergingsfonds gemeente Reimerswaal	01-01-16	-	2020					✓				
Personeelshandboek 2020	01-01-20	-	2020	✓								
Procedureverordening voor advisering tegemoetkoming in planschade Reimerswaal	01-07-08	-	2020							✓		
Publicatie Subsidieplafonds 2020	01-01-20	31-12-20	2020								✓	
Regeling rechtspositie burgmeester en wethouder 2019	01-10-19	-	2020	✓								
Reglement op het gebruik buiten schoolverband van sportterreinen en -banen in de gemeente Reimerswaal 2006	01-01-06	-	2020								✓	
Reglement op het gebruik van sportgebouwen buiten schoolverband in de gemeente Reimerswaal 2006	01-01-06	-	2020								✓	
Samenwerking Afvalwaterketen Zeeland 2016-2020	01-01-16	-	2020					✓				
Samenwerkingsovereenkomst bibliotheekwerk gemeenten Oosterschelderegio 2018-2021	01-01-18	31-12-21	2020								✓	
Subsidieregeling innovatieve activiteiten sociaal domein 2017	01-02-17	-	2020								✓	
Subsidieregeling Vluchtelingenbegeleiding	01-01-21	-	2020								✓	
Subsidieovereenkomst zwembad Den Inkel 2020	01-01-20	31-12-20	2020								✓	
Subsidieregeling amateurkunst 2014	01-08-14	-	2020								✓	

Wet- en regelgeving	Geldig van	Geldig tot (en met)	Geldig voor	A +	B M	D I	D V	F I	G e	R E	S A	W I
				O	H	R	L	N	W	O	M	Z
Subsidierегeling Armoedebestrijding	01-01-21	-	2020								✓	
Subsidierегeling Breedbandinternet 2018 *	01-04-17	01-08-18	2020						✓			
Subsidierегeling Buitenspeeldagen 2017	01-01-17	-	2020					✓				
Subsidierегeling dorpshuizen 2017	01-01-17	-	2020								✓	
Subsidierегeling jeugd- en jongerenwerk 2014	01-08-14	-	2020								✓	
Subsidierегeling kindervakantiewerk 2014	01-08-14	-	2020								✓	
Subsidierегeling kindgebonden financiering peuteropvang en voorschoolse educatie 2019	01-01-19	-	2020								✓	
Subsidierегeling Oranjestiviteiten 2016	01-04-16	-	2020								✓	
Subsidierегeling schoolbegeleiding 2019	01-01-19	-	2020								✓	
Subsidierегeling waarderingssubsidies 2015	01-01-15	-	2020								✓	
Subsidieverordening Duurzaam Bouwen op bedrijventerreinen Reimerswaal 2012	01-01-12	-	2020	✓								
Subsidieverordening Particuliere Woningverbetering Reimerswaal	01-02-15	-	2020	✓								
Treasurystatuut gemeente Reimerswaal	29-10-14	-	2020					✓				
Uitgifteprotocol relatiegeschenken	08-03-07	-	2020	✓				✓				
Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) 2017-2021	01-01-17	-	2020					✓				
Verordening Accountantscommissie	01-01-06	-	2020					✓				
Verordening afvalstoffenheffing 2020	01-01-20	31-12-20	2020					✓				
Verordening Cliëntenparticipatie gemeente Reimerswaal 2015	01-01-15	-	2020									✓
Verordening declaratiefonds gemeente Reimerswaal 2019	01-07-19	-	2020									✓
Verordening forensenbelasting 2020	01-01-20	31-12-20	2020					✓				
Verordening graf- en begraafrechten 2020	01-01-20	31-12-20	2020					✓				
Verordening individuele inkomensvoetstuk gemeente Reimerswaal 2015	01-01-15	-	2020									✓
Verordening individuele studietoelage gemeente Reimerswaal 2015	01-01-15	-	2020									✓
Verordening jeugdhulp Reimerswaal	01-01-21	-	2020								✓	
Verordening jeugdhulp Reimerswaal	01-01-15	-	2020								✓	
Verordening leerlingenvervoer	01-01-17	-	2020								✓	
Verordening onroerende zaakbelasting 2020	01-01-20	31-12-20	2020					✓				
Verordening op de ambtelijke bijstand en fractieondersteuning	01-01-19	-	2020	✓								
Verordening op de rekenkamerfunctie	01-11-09	-	2020	✓								
Verordening precariobelasting 2016	01-01-16	-	2020					✓				
Verordening proceswaterrecht Olzendepolder 2020	01-01-20	31-12-20	2020	✓	✓							
Verordening rechtspositie raads- en commissieleden 2019	01-10-19	-	2020	✓								
Verordening re-integratie en tegenprestatie Participatiewet 2017	01-10-17	-	2020									✓
Verordening rioolheffing 2020	01-01-20	31-12-20	2020					✓				
Verordening scheepvaartrechten 2020	01-01-20	31-12-20	2020					✓				
Verordening Starterslening 2018	01-06-18	-	2020						✓			
Verordening subsidie godsdienst en levensbeschouwelijk onderwijs	01-01-08	-	2020								✓	
Verordening toeristenbelasting 2020	01-01-20	31-12-20	2020					✓				

Wet- en regelgeving	Geldig van	Geldig tot (en met)	Geldig voor	A +	B M	D I	D V	F I	G e	R E	S A	W I
				O	H	R	L	N	W	O	M	Z
Verordening Voorziening huisvesting onderwijs Reimerswaal 2019	01-01-19	-	2020								✓	
Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning 2015, 2e wijziging	09-06-18	-	2020									✓
Verordening werkgeverscommissie griffie	01-01-18	-	2020	✓								
Verordening Wet Inburgering 2015 gemeente Reimerswaal	01-01-15	-	2020									✓
Verordening zoutwaterafvoerrecht 2020	01-01-20	31-12-20	2020						✓			
Volmachtlijst 2019	27-06-19	05-08-20	2020	✓								
Volmachtlijst 2020	05-08-20	-	2020	✓								
Wegsleepverordening	01-01-12	-	2020		✓							

* Regeling niet meer actief, maar uitkeringen kunnen nog plaatsvinden. Vandaar dat de regeling er nog op staat.

Bijlage 2: Communicatie en periodiek overleg

Onderstaand is de overlegstructuur in een communicatiematrix vastgelegd. Uit oogpunt van doelmatigheid heeft het de voorkeur zoveel mogelijk gesprekken te combineren. In het kader van het bestuurlijk overleg en de rapportage kunnen de volgende contacten tussen de controlerend accountant, het bestuur en het management als regel van toepassing zijn.

Overlegorgaan	Frequentie	Toelichting
Accountantscommissie	2 x per jaar	De gemeenteraad is opdrachtgever van de controlerend accountant. De Accountantscommissie is het aanspreekpunt voor de controlerend accountant voor wat betreft de opdrachtformulering. Met de Accountantscommissie zal voorafgaand aan de accountantscontrole een overleg plaatsvinden om te komen tot een afstemming inzake de nadere invulling van de controleopdracht. Wellicht kan dit worden gecombineerd met het pre-audit gesprek dat ambtelijk wordt gevoerd. Eventuele belangrijke bijstellingen van de accountantscontrole zullen tussentijdse worden teruggekoppeld aan de Accountantscommissie. Daarnaast zullen de bevindingen van de accountantscontrole (op basis van het concept en definitief rapport van bevindingen) worden besproken in de Accountantscommissie.
Griffier	2 x per jaar	Met de griffier vindt overleg plaats over de opdrachtverstrekking (ook als lid van de Accountantscommissie). Verder vindt een informeel voortgangsoverleg naar behoefte plaats.
Directie / Concerncontroller	Periodiek	De directie en Concerncontroller zijn voor de controlerend accountant belangrijke gesprekspartners binnen de gemeentelijke organisatie. Bijeenkomsten: pre-audit gesprek, de bespreking van de bevindingen van interim-controle (op basis van de concept managementletter) en de eindejaarscontrole (op basis van het conceptrapport van bevindingen). Daarnaast functioneert de Concerncontroller als het eerste aanspreekpunt voor de controlerend accountant en vervult deze de rol van 'coördinatiepunt' tussen controlerend accountant en de gemeentelijke organisatie.
Hoofd afdeling Financiën	± 3 x per jaar	Het Hoofd afdeling Financiën is voor de controlerend accountant met de komst van de Concerncontroller niet langer het eerste aanspreekpunt. Er zijn drie momenten waarop de controlerend accountant, de Concerncontroller en het Hoofd van de afdeling Financiën een gesprek voeren, namelijk: het pre-audit gesprek, de bespreking van de interim-controle en van de eindejaarscontrole. Daarnaast kan naar behoefte worden gekozen voor tussentijdse voortgangsgesprekken.
Sectoren / afdelingen	PM	Binnen de sectoren/afdelingen zal, in het kader van de accountantscontrole, nader overleg van toepassing kunnen zijn met de hoofden en verantwoordelijken voor de relevante primaire processen.
College van B&W en gemeenteraad	PM	Op verzoek zal de controlerend accountant verschijnen in de vergaderingen van college van B&W en de gemeenteraad.

Bijlage 3: Rapportages

De volgende standaard rapportagemomenten worden onderkend:

Rapportage	Tijdstip	Inhoud	Gericht aan
Managementletter n.a.v. interim-controle	Na afronding van de interim-controle, meestal in concept in oktober.	Mogelijke risico's, verbeter- en aandachtspunten betreffende de processen en procedures (beheersingsstructuur), beheersing specifieke subsidiestromen evenals overige van belang zijnde onderwerpen. Voortgang groeiprocés invoering rechtmatigheid.	College respectievelijk Directie en Concerncontroller
Verslag van bevindingen	Na afronding van de controle van de jaarrekening.	Wettelijk: De vraag of inrichting van het financieel beheer en van de financiële organisatie een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maken. Daarnaast resterende fouten, onzekerheden of verbeteringen op het gebied van verslaglegging rekening houdend met afgesproken rapporteringtoleranties. Relatie tussen de controletolerantie ingevolge controleverordening en de feitelijke bevindingen.	Gemeenteraad
Controleverklaring	Na afronding van de controle van de jaarrekening.	Oordeel van de accountant over de mate waarin de jaarrekening (en jaarverslag) een getrouw beeld geeft in overeenstemming met verslaggevingsvoorschriften en voldoet aan de eisen van rechtmatigheid.	Gemeenteraad

Bijlage 4: Controleverordening gemeente Reimerswaal**Artikel 1. Definities**

In deze verordening wordt verstaan onder:

a. accountant

een door de raad benoemde:

1. registeraccountant of
2. accountant-administratieconsulent met een aantekening in het inschrijvingsregister als bedoeld in artikel 36, lid 3, Wet op de Accountant - Administratieconsulenten of
3. organisatie waarin voor de accountantscontrole bevoegde accountants samenwerking, belast met de controle van de in artikel 197 Gemeentewet bedoelde jaarrekening.

b. accountantscontrole

de controle van de in artikel 197 Gemeentewet bedoelde jaarrekening uitgevoerd door de door de raad benoemde accountant van:

1. het getrouwe beeld van de in de jaarrekening gepresenteerde baten en lasten en de grootte en samenstelling van het vermogen;
2. het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten en balansmutaties;
3. het in overeenstemming zijn van de door het college opgestelde jaarrekening met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels bedoeld in artikel 186 Gemeentewet;
4. de inrichting van het financieel beheer en de financiële organisatie gericht op de vraag of deze een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maken.

waarbij de nadere regels die bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden gesteld op grond van artikel 213, lid 6, Gemeentewet, in acht worden genomen.

c. rechtmatigheid in het kader van accountantscontrole

het overeenstemmen van het tot stand komen van de financiële beheershandelingen en de vastlegging daarvan met de relevante wet- en regelgeving, zoals bedoeld in het Besluit accountantscontrole gemeenten.

d. deelverantwoording

een in opdracht van de raad ten behoeve van de verslaglegging opgestelde verantwoording van een afzonderlijke organisatie-eenheid binnen de gemeentelijke organisatie, welke verantwoording onderdeel uit maakt van de jaarrekening.

Artikel 2. Opdrachtverlening accountantscontrole

1. De accountantscontrole van de jaarrekening als bedoeld in artikel 213, lid 2, Gemeentewet, wordt opgedragen aan een door de raad te benoemen accountant. De benoeming van de accountant geschiedt voor een periode van 4 jaar, waarbij na het verstrijken van het eerste jaar bezien wordt of het contract met de resterende 3 jaar wordt nagekomen dan wel na dit ene jaar wordt beëindigd.
2. Het college bereidt in overleg met de raad de aanbesteding van de accountantscontrole voor.
3. De raad stelt voor de aanbesteding van de accountantscontrole het programma van eisen vast. In het programma van eisen worden voor de jaarlijkse accountantscontrole opgenomen:
  - a. de toe te passen goedkeuringstoleranties (en afwijkende rapporteringstoleranties) bij de controle van de jaarrekening;
  - b. de apart te controleren deelverantwoordingen en de daarbij toe te passen goedkeuringstoleranties (en afwijkende rapporteringstoleranties);
  - c. de inrichtingseisen voor het verslag van bevindingen;
  - d. de eventueel aanvullende uit te voeren tussentijdse controles;
  - e. de frequentie en inrichtingseisen van de aanvullende tussentijdse rapportering;
  - f. en voor ieder afzonderlijk te controleren begrotingsjaar:

de posten van de jaarrekening en deelverantwoordingen met bijbehorende afwijkende rapporteringstoleranties, waaraan de accountant bij zijn controle specifiek aandacht moet besteden;

- g. de gemeentelijke functies en of organisatieonderdelen met bijbehorende afwijken de rapporteringstoleranties, waaraan de accountant bij zijn controle specifiek aandacht moet besteden.
4. In afwijking van lid 3, letters f en g, kan de raad in het programma van eisen opnemen, dat de raad jaarlijks voorafgaand aan de accountantscontrole in overleg met de accountant vaststelt de posten van de jaarrekening, de posten van de deelverantwoordingen, de gemeentelijke functies en de gemeentelijke organisatieonderdelen, waaraan de accountant bij zijn controle specifiek aandacht moet besteden en welke rapporteringstoleranties hij daarbij dient te hanteren.
  5. In geval van Europese aanbesteding van de accountantscontrole stelt de raad voor de selectie van de accountant de selectiecriteria vast en per selectie criterium de bijbehorende weging vast.

Artikel 3. Informatieverstrekking door college

1. Het college is verantwoordelijk voor de samenstelling van de jaarrekening conform de geldende interne – en externe wet- en regelgeving en overlegt deze aan de accountant voor controle.
2. Het college draagt er zorg voor, dat alle aan de jaarrekening ten grondslag liggende verordeningen, nota's, collegebesluiten, deelverantwoordingen, administraties, plannen, overeenkomsten, berekeningen e.d. voor de accountant ter inzage liggen en goed toegankelijk zijn.
3. Bij de jaarrekening bevestigt het college schriftelijk aan de accountant, dat alle hem bekende informatie van belang voor de oordeelsvorming van de accountant is verstrekt.
4. Het college overlegt de gecontroleerde jaarrekening samen met de accountantsverklaring en het verslag van bevindingen uiterlijk 1 juni aan de raad.
5. Alle informatie die na afgifte van de accountantsverklaring en voor behandeling van de jaarrekening in de raad beschikbaar komt en die van invloed is op het beeld dat de jaarrekening geeft, wordt terstond door het college aan de raad en de accountant gemeld.

Artikel 4. Inrichting accountantscontrole

1. De accountant bepaalt binnen het kader van de opdrachtverlening de wijze, waarop de accountantscontrole wordt ingericht, alsmede de aard en de omvang van de daarbij behorende werkzaamheden.
2. De accountant bepaalt binnen het kader van de opdrachtverlening de frequentie van de uit te voeren controles. De accountant kan de controlewerkzaamheden zonder voorafgaande kennisgeving uitvoeren.
3. Ter bevordering van een efficiënte en doeltreffende accountantscontrole vindt periodiek (afstemmings-)overleg plaats tussen de accountant en (een vertegenwoordiger uit) de raad, (een vertegenwoordiger van) de rekenkamer(functie), de portefeuillehouder financiën, de directie, de (concern-)controller danwel het hoofd financiën.

Artikel 5. Toegang tot informatie

1. De accountant is bevoegd tot het opnemen van alle kassen, waardepapieren en voorraden en het inzien van alle boeken, notulen, brieven, computerbestanden en overige bescheiden waarvan hij inzage voor de accountantscontrole nodig oordeelt. Het college draagt er zorg voor, dat de accountant voor de uitvoering van zijn controlewerkzaamheden een onbelemmerde toegang heeft tot alle kantoren, magazijnen, werkplaatsen, terreinen en informatiedragers van de gemeente met inachtneming van de wettelijke rechten en plichten waaronder de privacywetgeving.

2. De accountant is bevoegd om van alle ambtenaren – door tussenkomst van de afdelingshoofden- mondelinge en schriftelijke inlichtingen en verklaringen te verlangen die hij voor de uitvoering van zijn opdracht denkt nodig te hebben. Het college draagt er zorg voor, dat de desbetreffende ambtenaren – inclusief afdelingshoofden - hieraan hun medewerking verlenen.
3. Het college draagt er zorg voor, dat de ambtenaren van de gemeente – door tussenkomst van de afdelingshoofden - zijn gehouden de accountant alle informatie te verstrekken, opdat de accountant zich een juist en volledig oordeel kan vormen over de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties en het gevoerde beheer en over de getrouwheid van de daarover verstrekte informatie.

Artikel 6. Overige controles en opdrachten

1. Het college kan de door de raad benoemde accountant opdracht geven tot het uitvoeren van specifieke werkzaamheden met betrekking tot de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid voor zover de onafhankelijkheid van de accountant daarmee niet in het geding komt. Het college informeert de raad vooraf over deze aan de accountant te verstrekken opdrachten.
2. Het college draagt de zorg voor de uitvoering van het beleid betreffende de specifieke uitkeringen volgens de eisen van rechtmatigheid van de ministeries. Het college is voor de controle van de rechtmatige besteding van specifieke uitkeringen bevoegd de opdracht te verlenen aan een andere dan de door de raad benoemde accountant, indien dit in het belang van de gemeente is.
3. Het college draagt de zorg voor de verantwoording aan derden (Belastingdienst, ABP, Sociale verzekeringsbank, e.d.) en neemt hierbij de gestelde controle-eisen in acht. Indien een deel van deze verantwoording dient te worden uitgevoerd door een accountant, is het college bevoegd hiervoor de opdracht verlenen aan een andere dan de door de raad benoemde accountant, indien dit in het belang van de gemeente is.

Artikel 7. Rapportering

1. Indien de accountant bij een controle afwijkingen constateert die leiden tot het niet afgeven van een goedkeurende verklaring, meldt hij deze terstond schriftelijk aan de raad en zendt een afschrift hiervan aan het college.
2. In aanvulling op het in de wet voorgeschreven verslag van bevindingen brengt de accountant over de door hem uitgevoerde (deel-)controles verslag uit over zijn bevindingen van niet van bestuurlijk belang aan de ambtenaar van wie het geldelijk beheer, de administratie en of de beheersdaden zijn gecontroleerd, het hoofd van de dienst waar de ambtenaar werkzaam is, de (concern-) controller en/of het hoofd financiën dan wel andere daarvoor in aanmerking komende ambtenaren.
3. De accountantsverklaring en het verslag van bevindingen worden voor verzending aan de raad door de accountant aan het college voorgelegd met de mogelijkheid voor het college om op deze stukken te reageren.
4. De accountant bespreekt voorafgaand aan de raadsbehandeling van de jaarstukken het verslag van bevindingen met (een voor dit doel door de raad ingestelde vertegenwoordiging van) de raad.

Artikel 8. Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2005, met dien verstande dat zij van toepassing is op de accountantscontrole van de jaarrekening (en deelverantwoordingen) van het verslagjaar 2005 en later.

De verordening vastgesteld bij raadsbesluit van 25 november 2003 wordt tegelijkertijd ingetrokken.

Artikel 9. Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald onder de naam “Controleverordening van de gemeente Reimerswaal”.

Bijlage 5: Financiële Beheersverordening gemeente Reimerswaal**Artikel 1. Definities**

In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. **Organisatieonderdeel:**
Iedere organisatorische eenheid binnen de gemeentelijke organisatie die als zodanig een eigen rechtstreekse verantwoordelijkheid aan het college heeft.
- b. **Administratie:**
Het systematisch verzamelen, vastleggen, verwerken en verstrekken van informatie ten behoeve van het besturen, het functioneren en het beheersen van (onderdelen van) de organisatie van de gemeente Reimerswaal, ten behoeve van de verantwoording die daarover moet worden afgelegd.
- c. **Financiële administratie:**
De financiële administratie is een onderdeel van de administratie en omvat het systematisch maken en verwerken van aantekeningen betreffende de financiële gegevens van (onderdelen van) de organisatie van de gemeente Reimerswaal, om te komen tot een goed inzicht in:
  1. de financieel-economische positie;
  2. het beheer van vermogenswaarden;
  3. de uitvoering van de begroting;
  4. het afwikkelen van vorderingen en schulden;
  5. evenals tot het afleggen van rekening en verantwoording daarover.
- d. **Administratieve organisatie:**
Het stelsel van organisatorische maatregelen gericht op het tot stand brengen en het in stand houden van de goede werking van de bestuurlijke en ambtelijke informatie verzorging ten behoeve van de verantwoordelijke leiding.
- e. **Beheer van vermogenswaarden:**
Het uitoefenen van bestuur over en toezicht op het beheer van middelen en het uitoefenen rechten van de gemeente Reimerswaal.
- f. **Doelmatigheid:**
Het streven om binnen de gestelde kaders met een zo beperkt mogelijke inzet van beschikbare middelen het gewenste resultaat te bereiken.
- g. **Doeltreffendheid:**
De mate waarin de gemeente erin slaagt met de geleverde prestaties de gestelde doelen of de beoogde maatschappelijke effecten te bereiken.
- h. **Netto schuld:**
Bruto schuld minus de omvang van de geldelijke bezittingen die niet zijn ingezet voor de publieke taak. Onder bruto schuld wordt verstaan het totaal van langlopende leningen, kortlopende schulden, crediteuren en overlopende passiva. Onder geldelijke bezittingen die niet zijn ingezet voor de publieke taak wordt verstaan het totaal van langlopende uitzettingen, vorderingen, liquide middelen en overlopende activa

Hoofdstuk 1. Begroting en verantwoording

Kaderstelling

Artikel 2. Programma-indeling

1. De gemeenteraad stelt bij de aanvang van de nieuwe raadsperiode een programma-indeling voor de raadsperiode vast.
2. De gemeenteraad stelt op voorstel van het college per programma, naast de verplichte indicatoren, relevante indicatoren vast voor het meten van en het afleggen van verantwoording over de gemeentelijke productie van goederen en diensten en de beoogde maatschappelijke effecten van het gemeentelijke beleid.
3. Het college draagt zorg voor het verzamelen en vastleggen van gegevens over de geleverde goederen en diensten (output) en de maatschappelijke effecten (outcome) zodat de doelmatigheid en doeltreffendheid van het beleid zoals vastgesteld door de gemeenteraad kunnen worden getoetst.
4. De gemeenteraad kan bij aanvang van iedere raadsperiode vaststellen over welke onderwerpen hij in extra paragrafen naast de verplichte paragrafen in de begroting en rekening kaders wil stellen en wil worden geïnformeerd.

Artikel 3. Producten

1. Bij iedere begroting en jaarstukken wordt een overzicht gegeven van welke producten uit de productraming bij welke programma's horen.
2. De onderverdeling van de programma's in de producten staat voor de raadsperiode vast, tenzij er dringende redenen zijn tot wijzigen; dit wordt dan bij de begroting expliciet gemeld.

Artikel 4. Kaders begroting

Het college biedt jaarlijks een nota aan over de kaders voor het volgende begrotingsjaar en de drie opvolgende jaren. In deze nota worden de bevindingen betrokken uit de jaarstukken als bedoeld in artikel 9.

Artikel 5. Autorisatie begroting en investeringskredieten

1. Met het vaststellen van de begroting autoriseert de gemeenteraad de lasten en baten.
2. Bij de behandeling van de begroting autoriseert de gemeenteraad de geraamde investeringen uit de investeringsplanning tot € 200.000,-- (dit maximum geldt niet voor investeringen t.l.v. reserves).
3. Voor geraamde investeringen uit de investeringsplanning van meer dan € 200.000,-- (waarvan de kapitaallasten t.l.v. de exploitatie komen) informeert het college de gemeenteraad vooraf en wordt het investeringskrediet vrijgegeven, nadat de gemeenteraad hiermee heeft ingestemd.

Uitvoering, beheersing en interne controle

Artikel 6. Uitvoering begroting

1. Het college draagt zorg voor regels die bewerkstelligen dat uitvoering van de begroting rechtmatig, doelmatig en doeltreffend verloopt.
2. Het college draagt er zorg voor dat:
  - a. de gemeentelijke (deel-)producten in de financiële administratie waaraan de werkelijke lasten en baten door middel van kostentoekening worden toegerekend, eenduidig zijn toe te wijzen aan de producten van de door het college vastgestelde productraming;
  - b. de budgetten uit de productraming en kredieten voor investeringen van de vastgestelde investeringskredieten eenduidig worden toegerekend aan de organisatieonderdelen;
  - c. de lasten van de producten niet dusdanig worden overschreden dat het verwezenlijken van andere producten binnen hetzelfde programma onder druk komen.

Artikel 7. Interne controle

1. Het college draagt zorg voor de jaarlijkse interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking waaronder de output en de rechtmatigheid van de beheershandelingen. Bij afwijkingen neemt ze maatregelen tot herstel.
2. Het college draagt zorg voor de jaarlijkse interne toetsing van een aantal bedrijfsonderdelen op juistheid, volledigheid en tijdigheid van de bestuurlijke informatieverzorging en de rechtmatigheid van beheershandelingen.
3. Het college zorgt op basis van de resultaten van de toets genoemd in lid 2 indien nodig voor een plan van verbetering.
4. Het college neemt op basis van het plan van verbetering maatregelen voor het herstel van de tekortkomingen.
5. De resultaten van de toets en het plan van verbetering worden ter kennisgeving aan de gemeenteraad aangeboden.

Artikel 8. Tussentijdse rapportage en wijzigen van de begroting

1. Het college informeert de gemeenteraad door middel van een tussentijdse rapportage (Bestuursrapportage) over de realisatie van de begroting van de gemeente van het lopende boekjaar.
2. De inrichting van de tussentijdse rapportage sluit aan bij de programma-indeling van de begroting.
3. De tussentijdse rapportage gaat in op afwijkingen, zowel wat betreft de lasten als de baten, de geleverde goederen en diensten, investeringskredieten en indien van toepassing de maatschappelijke effecten.
4. Het college informeert in ieder geval vooraf de gemeenteraad en gaat pas over tot uitvoering, nadat de gemeenteraad heeft ingestemd voor zover het betreft niet bij begroting vastgestelde afzonderlijke incidentele verplichtingen ten laste van de begrotingspost onvoorzien incidenteel voor het doen van uitgaven groter dan € 25.000,--.
5. Het college informeert in ieder geval vooraf de gemeenteraad en gaat pas over tot uitvoering, nadat de gemeenteraad heeft ingestemd voor zover het betreft niet bij begroting vastgestelde afzonderlijke incidentele verplichtingen voor investeringen groter dan € 25.000,-- (hierbij dient tevens de afschrijvingstermijn van de investering te worden opgenomen).
6. Het college informeert vooraf de gemeenteraad en gaat pas over tot uitvoering, nadat de gemeenteraad heeft ingestemd, indien het college nieuwe meerjarige verplichtingen ten laste van de begrotingspost onvoorzien structureel aangaat waarvan de jaarlijkse lasten groter zijn dan € 5.000,-- structureel.
7. Indien er sprake is van het aangaan van uitgaven door het college die niet in de begroting zijn opgenomen en die geen betrekking hebben op de situaties als bedoeld onder lid 4, 5 en 6, wordt de navolgende handelwijze aangehouden:
  - a. bij incidentele uitgaven tot € 25.000,-- besluit het college tot het doen van de uitgave.
  - b. In een volgende besluitvormende raadsvergadering dan wel in de Bestuursrapportage wordt de uitgave in een begrotingswijziging aan de gemeenteraad voorgelegd;
  - c. bij structurele uitgaven tot € 5.000,-- besluit het college tot het doen van de uitgave.
  - d. In een volgende besluitvormende raadsvergadering dan wel in de Bestuursrapportage wordt de uitgave in een begrotingswijziging aan de gemeenteraad voorgelegd.
8. Het college informeert de gemeenteraad niet vooraf over budgettaire wijzigingen die het gevolg zijn van:
  - a. mutaties in de uitkeringen vanuit het Gemeentefonds;
  - b. de jaarlijkse doorlichting van de loonkosten (incl. inhuur t.l.v. vrijvallende salarislasten) en kapitaallasten in de Bestuursrapportage;
  - c. onderhoud functiewaardering.

9. Het college informeert de gemeenteraad niet vooraf over budgettaire neutrale wijzigingen in de begroting ten aanzien van:
  - a. verkregen middelen van externe instanties;
  - b. mutaties ten gunste en laste van de reserve Wet werk en bijstand conform de nota reserves en voorzieningen;
  - c. mutaties ten gunste en laste van de Wet maatschappelijke ondersteuning conform de nota reserves en voorzieningen.

Artikel 9. Jaarrekening

1. Het college draagt zorg voor een adequate vertaling van de verantwoording van het organisatieonderdeel naar de productenrealisatie en naar de programmaverantwoording.
2. Het college legt verantwoording af over de programma's via beantwoording van de vragen:
  - a. Wat wilden we bereiken? (outcome);
  - b. Wat waren onze voornemens?(output);
  - c. Wat heeft het gekost? (input).
3. De raad bepaalt aan de hand van de uitvoering van de programma's of de beleidsdoelen van de programma's bijstelling behoeven.

Artikel 10. EMU-saldo

Wanneer het Rijk de gemeente bericht dat alle gemeenten samen het collectieve aandeel van gemeenten in het EMU-tekort, bedoeld in artikel 3, zesde lid, van de Wet houdbare overheidsfinanciën, hebben overschreden, informeert het college de gemeenteraad of een aanpassing van de begroting nodig is in de reguliere documenten van de planning en control-cyclus. Als het college een aanpassing nodig acht, doet het college een voorstel voor het wijzigen van de begroting.

Hoofdstuk 2. Financiële positie

Artikel 11. Reserves en voorzieningen

1. Het college biedt tenminste eenmaal in de 4 jaar een (bijgestelde) nota reserves en voorzieningen aan ter behandeling en vaststelling door de gemeenteraad¹. De nota behandelt:
  - a. de vorming en vrijval van reserves;
  - b. de vorming en vrijval van voorzieningen;
  - c. de toerekening en verwerking van rente over de algemene reserves en bestemmingsreserves.
2. Indien een bestemmingsreserve voor een investeringsvoornemen binnen de aangegeven maximale looptijd niet heeft geleid tot een investering, valt de bestemmingsreserve vrij en wordt deze aan de algemene reserve toegevoegd.

Artikel 12. Waardering en afschrijving van activa

1. Activa met een verkrijgingprijs van minder dan € 25.000,- worden – in beginsel – niet geactiveerd, uitgezonderd de gronden en terreinen. Deze laatste worden altijd geactiveerd.
2. Materiële vaste activa met economisch nut zoals bedoeld in artikel 35 van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten worden in beginsel lineair afgeschreven conform de afschrijvingstermijnen opgenomen in de investeringsplanning.
3. Onder activa met een meerjarig maatschappelijk nut, zoals bedoeld in artikel 35 van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten worden verstaan investeringen in aanleg en onderhoud van: waterwegen, waterbouwkundige werken, permanente terreinwerken; wegen; straten; fietspaden; voetpaden; bruggen, viaducten; tunnels; verkeerslichtinstallaties; openbare verlichting; straatmeubilair; reconstructie openbare ruimte; parken; overig openbaar groen.

¹ Indien blijkt dat er geen aanleiding is om de nota te actualiseren, wordt de gemeenteraad de niet gewijzigde nota wel voorgelegd, maar wordt voorgesteld deze niet te wijzigen.

4. Materiële vaste activa met een meerjarig maatschappelijk nut worden onder aftrek van bijdragen van derden geactiveerd.
5. Geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling, agio en disagio worden lineair in 4 jaar afgeschreven.
6. Kosten van het afsluiten van geldleningen worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.

Artikel 13. Kostprijsberekening

1. Voor het bepalen van de geraamde kostprijs van producten en diensten van de gemeente Reimerswaal wordt een systeem van kostentoe rekening gehanteerd. Bij de kostentoe rekening worden naast de directe kosten alleen die indirecte kosten meegenomen, die rechtstreeks samenhangen met de door de gemeente verrichte dienstverlening (het zogenaamde overheadpercentage).
2. Bij de kostentoe rekening bedoelde indirecte kosten worden meegenomen de bijdragen aan reserves voor de noodzakelijke vervanging van de betrokken activa, de kapitaallasten van de in gebruik zijnde activa en voor rioolrechten, reinigingsrechten en afvalstoffenheffing de compensabele BTW.
3. Jaarlijks wordt, voor het volgende begrotingsjaar, het overheadpercentage berekend en door de gemeenteraad vastgesteld. De totale overheadkosten worden uitgedrukt in een percentage van de primaire loonkosten en op consistente wijze aan bepaalde taakvelden toegerekend.
4. Voor de inzet van materiële activa worden naast directe kosten, indirecte kosten en afschrijvingskosten, de rente voor de financiering van het actief toegerekend. Deze rente is een vergoeding voor de inzet van vreemd vermogen en van eigen vermogen. De rentepercentages voor deze vergoeding worden bij de behandeling van de begroting vastgesteld.
5. De rente voor de toerekening van de kapitaallasten wordt jaarlijks door de gemeenteraad bij de begrotingsbehandeling vastgesteld (maakt onderdeel uit van de Programmabegroting).

Artikel 14. Prijzen economische activiteiten

1. Voor de levering van goederen, diensten of werken aan overheidsbedrijven en derden en met welke bijbehorende activiteiten de gemeente in concurrentie met marktpartijen treedt, wordt tenminste de geraamde integrale kostprijs in rekening gebracht. Bij afwijking doet het college vooraf voor elk van deze activiteiten afzonderlijk een voorstel voor een raadsbesluit, waarin het publiek belang van de activiteit wordt gemotiveerd.
2. Bij het verstrekken van leningen of garanties aan overheidsbedrijven en derden brengt de gemeente de geraamde integrale kosten in rekening. Bij afwijking doet het college vooraf een voorstel voor een raadsbesluit, waarin het publiek belang van de lening of garantie wordt gemotiveerd.
3. Bij het verstrekken van kapitaal door de gemeente aan overheidsbedrijven en derden gaat het college uit van een vergoeding van tenminste de geraamde integrale kosten van de verstrekte middelen. Bij afwijking doet het college vooraf een voorstel voor een raadsbesluit, waarin het publiek belang van de kapitaalverstrekking wordt gemotiveerd.
4. Raadsbesluiten met de motivering van het publiekbelang als bedoeld in de vorige leden zijn niet nodig als sprake is van:
  - a. leveringen van goederen, diensten of werken en het verstrekken van leningen, garanties en kapitaal aan andere overheden voor zover deze leveringen en verstrekkingen zijn bedoeld voor de uitoefening van de publieke taak door die andere overheid;
  - b. een bevoordeling van activiteiten in het kader van een bij wet opgedragen publiekrechtelijke taak;
  - c. een bevoordeling van activiteiten in het kader van een toegekend bijzonder of uitsluitend recht waarvoor prijsvoorschriften gelden;
  - d. een bevoordeling van sociale werkplaatsen;

- e. een bevoordeling van onderwijsinstellingen;
- f. een bevoordeling van publieke media-instellingen en
- g. een bevoordeling die valt onder de reikwijdte van de staatssteunregels van het Werkingsverdrag van de Europese Unie en daarmee verenigbaar is.

Hoofdstuk 3. Paragrafen

Artikel 15. Lokale heffingen

1. Het college biedt tenminste eenmaal in de vier jaar een (bijgestelde) nota lokale heffingen aan ter behandeling en vaststelling door de gemeenteraad². In deze nota wordt ingegaan op:
  - a. de samenstelling van het pakket aan gemeentelijke belastingen en heffingen;
  - b. de druk van de belastingen over de diverse bevolkingsgroepen en belanghebbenden;
  - c. de kostendekkendheid van de heffingen;
  - d. de druk van de lokale belastingen en heffingen;
  - e. het kwijtscheldingsbeleid;
  - f. het tarievenbeleid;
  - g. een overzicht van de verordeningen waarin tarieven en heffingen zijn vastgelegd. Het college draagt er zorg voor dat er een actueel overzicht is van de tarieven en heffingen per verstrekte dienst.
2. Voor het vaststellen van de hoogte van gemeentelijke tarieven en heffingen door de gemeenteraad, verstrekt het college aan de gemeenteraad per verordening waarin deze tarieven, heffingen en prijzen worden vastgelegd, de actueel geraamde hoeveelheden per door de gemeente verstrekte dienst, waarover de tarieven en de heffingen in rekening worden gebracht en per verordening het totaal van de geraamde kosten van de erin genoemde door de gemeente verstrekte diensten.
3. Bij de begroting en de jaarstukken doet het college in de paragraaf lokale heffingen verslag van:
  - a. de opbrengsten per lokale heffing;
  - b. het volume en bedrag aan kwijtscheldingen;
  - c. de kostendekkendheid van de rioolrechten en de afvalstoffenheffing;
  - d. de (ontwikkeling van de) lokale lastendruk voor eenpersoonshuishoudingen.

Artikel 16. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

1. Het college biedt tenminste eenmaal in de vier jaar een (bijgestelde) nota weerstandsvermogen aan ter behandeling en vaststelling door de gemeenteraad³. In deze nota wordt ingegaan op:
  - a. het risicomangement;
  - b. het opvangen van risico's door verzekeringen;
  - c. voorzieningen;
  - d. het weerstandsvermogen;
  - e. het gewenste weerstandsvermogen;
2. In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing van de begroting en van de jaarstukken wordt ingegaan op het actualiseren van de risico's, zoals deze zijn beschreven in de nota, genoemd in lid 1. Tevens wordt ingegaan op:
  - a. de solvabiliteitsratio;
  - b. de ontwikkeling van de netto schuld per inwoner;
  - c. de ontwikkeling van de netto schuld als percentage van de gemeentelijke inkomsten.
3. Het college geeft in de paragraaf weerstandsvermogen van de begroting en van de jaarstukken de weerstandscapaciteit aan in hoeverre schaden en verliezen als gevolg van de risico's van materieel belang het weerstandsvermogen kunnen worden opgevangen.

² Indien blijkt dat er geen aanleiding is om de nota te actualiseren, wordt de gemeenteraad de niet gewijzigde nota wel voorgelegd, maar wordt voorgesteld deze niet te wijzigen.

Artikel 17. Onderhoud kapitaalgoederen

1. Het college biedt tenminste eenmaal in de vier jaar een (bijgestelde) nota onderhoud openbare ruimte aan ter behandeling en vaststelling door de gemeenteraad³. De nota geeft het kader weer voor de inrichting van en het onderhoudsniveau voor het openbaar groen, water, wegen, kunstwerken en straatmeubilair en eveneens de normkostensystematiek en het meerjarig budgettair beslag.
2. Het college biedt tenminste eenmaal in de vijf jaar een (bijgestelde) nota rioleringsplan aan ter behandeling en vaststelling door de gemeenteraad⁴. De nota geeft het kader weer voor de inrichting van het onderhoud, het beoogde onderhoudsniveau en de uitbreiding van de riolering en daarmee samenhangend de zorg voor het hemelwater en het grondwater evenals de kwaliteit van het milieu en eveneens de normkostensystematiek en het meerjarig budgettair beslag.
3. Het college biedt tenminste eenmaal in de vier jaar een (bijgestelde) nota onderhoud gebouwen aan ter behandeling en vaststelling door de gemeenteraad⁴. De nota bevat de voorstellen voor het te plegen onderhoud en de bijbehorende kosten aan de gemeentelijke gebouwen en eveneens de normkostensystematiek en het meerjarig budgettair beslag.
4. Bij de begroting en de jaarstukken doet het college in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen verslag over de voortgang van het geplande onderhoud en het eventuele achterstallig onderhoud aan openbaar groen, water, wegen, kunstwerken, straatmeubilair, riolering, gebouwen.

Artikel 18. Financiering

1. Het college neemt in een treasurystatuut de regels op die zij hanteert voor het dagelijkse beheer van:
  - a. kredietrisico- en relatiebeheer;
  - b. intern liquiditeitsrisico- en geldstromenbeheer;
  - c. administratieve organisatie;
  - d. interne controle van de financieringsfunctie.
 Het college biedt het treasurystatuut en het wijzigen ervan aan ter behandeling en vaststelling aan de gemeenteraad. Het treasurystatuut maakt deel uit van deze verordening;
2. Bij de begroting en de jaarstukken doet het college in de paragraaf financiering verslag van:
  - a. de kasgeldlimiet;
  - b. de renterisiconorm;
  - c. de omvang van het vreemd vermogen;
  - d. de omvang van de uitzettingen;
  - e. de huidige liquiditeitspositie;
  - f. de liquiditeitsplanning;
  - g. de renteontwikkelingen.

Artikel 19. Bedrijfsvoering

1. Bij de begroting en de jaarstukken doet het college in de paragraaf bedrijfsvoering verslag van;
  - a. tijdelijke en actuele onderwerpen die aandacht nodig hebben;
  - b. de omvang, opbouw en ontwikkeling van het personeelsbestand en de loonkosten;
  - c. de kosten van inhuur van derden;
  - d. de huisvestingskosten;
  - e. de automatiseringskosten.
2. Bij de jaarstukken doet het college in de paragraaf bedrijfsvoering tevens verslag van het onderzoek naar de rechtmatigheid.

³ Indien blijkt dat er geen aanleiding is om de nota te actualiseren, wordt de gemeenteraad de niet gewijzigde nota wel voorgelegd, maar wordt voorgesteld deze niet te wijzigen.

Artikel 20. Verbonden partijen

1. Het college biedt tenminste eenmaal in de vier jaar een (bijgestelde) nota verbonden partijen aan ter behandeling en vaststelling in de gemeenteraad⁴.
2. De nota bevat de kaders voor het beleid aangaande (het aangaan van) participaties met name ten aanzien van hoe het publiek belang is gediend met de verbonden partijen, de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de verbonden partijen en de financiële condities.

Artikel 21. Grondbeleid

1. Het college biedt tenminste eenmaal in de vier jaar een (bijgestelde) nota grondbeleid aan ter behandeling en vaststelling door de gemeenteraad⁵. In deze nota wordt aandacht besteed aan:
  - a. de relaties met de programma's in de begroting;
  - b. de strategische visie van het toekomstig grondbeleid van de gemeente;
  - c. te ontwikkelen en in ontwikkeling genomen projecten;
  - d. de voorraadverwerving en uitgifte van gronden;
  - e. de uitgifte van gronden in erfpacht en de bijstelling van erfpachtvergoedingen.
2. In de paragraaf grondbeleid in de begroting en het jaarverslag wordt ingegaan op de uitvoering van de nota grondbeleid, met name de belangrijkste financiële ontwikkelingen zoals verlies- en winstverwachtingen, de verwerving van gronden e.d. en de relaties van het grondbeleid met de programma's. Bij de begroting en de jaarstukken doet het college in de paragraaf grondbeleid verslag.

Hoofdstuk 4. Financiële organisatie, financieel beheer en bedrijfsvoering van de organisatie**Artikel 22. Financiële organisatie**

Het college draagt de zorg voor:

1. een eenduidige indeling van de gemeentelijke organisatie en een eenduidige toewijzing van de gemeentelijke taken;
2. een adequate scheiding van taken, functies, bevoegdheden en verantwoordelijkheden;
3. de verlening van mandaten en volmachten voor het aangaan van verplichtingen ten laste van de toegekende budgetten en investeringskredieten;
4. de interne regels voor taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening van de financieringsfunctie;
5. de te maken afspraken met de afdelingen over de te leveren prestaties, de daarvoor beschikbare middelen en de wijze en frequentie van rapportage over de voortgang van de activiteiten en uitputting van middelen;
6. de kostenverdeelsleutels voor het eenduidig toewijzen van de lasten en baten aan de producten van de productenraming en de productenrealisatie;
7. het beleid en de interne regels voor de inkoop en de aanbesteding van goederen, werken en diensten;
8. het beleid en de interne regels voor de steunverlening en de toekenning van subsidies aan ondernemingen en instellingen;
9. het beleid en de interne regels voor het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeentelijke regelingen en eigendommen, opdat aan de eisen van rechtmatigheid, controle en verantwoording wordt voldaan.

---

⁴ Indien blijkt dat er geen aanleiding is om de nota te actualiseren, wordt de gemeenteraad de niet gewijzigde nota wel voorgelegd, maar wordt voorgesteld deze niet te wijzigen.

Artikel 23. Administratie

De administratie is zodanig van opzet en werking dat zij in ieder geval dienstbaar is voor:

1. het sturen en het beheersen van activiteiten en processen in de gemeente als geheel en in de organisatieonderdelen;
2. het verstrekken van informatie over ontwikkelingen in de omvang van activa met economisch en maatschappelijk nut, voorraden, vorderingen en schulden, c.a.;
3. het verschaffen van informatie over uitputting van de toegekende budgetten en investeringskredieten en voor het maken van kostencalculaties;
4. het verschaffen van informatie over indicatoren over de gemeentelijke productie van goederen en diensten en de maatschappelijke effecten van het gemeentelijke beleid;
5. het afleggen van verantwoording over de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en ter zake geldende wet- en regelgeving;
6. de controle van de registratie van gegevens als zodanig en van de daaraan ontleende informatie evenals voor de controle op de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en ter zake geldende wet- en regelgeving.

Artikel 24 Interne controle

1. Het college zorgt ten behoeve van het getrouwe beeld van de jaarrekening, bedoeld in artikel 213, derde lid, onder a van de Gemeentewet, en de rechtmatigheid van de baten en lasten en de balansmutaties, bedoeld in artikel 213, derde lid, onder b van de Gemeentewet, voor de jaarlijkse interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van de beheershandelingen. Bij afwijkingen neemt het college maatregelen tot herstel.
2. Het college zorgt voor de systematische controle van de registratie en de ontwikkeling van de bezittingen en het vermogen van de gemeente met dien verstande dat de waardepapieren, de voorraden, de uitstaande leningen, de debiteurenvorderingen, de liquiditeiten, de opgenomen leningen, de kortlopende schulden en de vorderingen van crediteuren jaarlijks worden gecontroleerd en registergoederen en bedrijfsmiddelen tenminste eenmaal in de vier jaar. Bij afwijkingen in de registratie neemt het college maatregelen voor herstel van de tekortkomingen.

Hoofdstuk 5. Slotbepalingen

Artikel 25. Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking per 1 januari 2017.
2. Deze verordening vervangt de "Financiële beheersverordening van de gemeente Reimerswaal" zoals vastgesteld bij raadsbesluit van 1 juli 2014.

Artikel 26. Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald onder de naam "Financiële beheersverordening van de gemeente Reimerswaal".